

PICARD MORGANE

D.U. brezhoneg 2002/2003. SKOL-VEUR GWENGAMP

Kevrivadur ur sederom ludo-skolius :

Teo, Leo ha Manda. (An Here)

TAOLENN

1/ Ar gembesusted etre windows ha MAC/PC

2/ Degemer

A/ Ar sturierezh

B/ An dibunadur

* c'hoari

* deskiñ

* disoloñ

3/ Danvez ar sederom

A/ Ungenezhted

B/ Ar c'hempouell

C/ Ar gempegañs

4/ Kontroll

A/ Mererezh ar fariou

B/ Kontroll ar bugel

5/ An aparchantusted

A/ Ereadurezh ha reizhskrivadur

B/ Ar c'hrakter.

1. Ar gembesusted etre Windows ha MAC/PC.

Espleget eo penaos lansañ ar sederom **Teo, Leo ha Manda** ged ul levrig. Rekis eo kaoud un urzhiataer gant ur prosessor 68030 MHZ pe ouzhpenn, ur skramm liw 13 meud, hag ul lenner sederom. Ewid ar sistem Windows e vez red kaoud un urzhiataer PC, ul lenner sederom, ul logodenn. Posubl eo implijoud Microsoft 3.1, 3.11, pe windows 95 iwez.

Ne vez ket espleget an traoù-se diouzhtu war glosenn ar sederom. Rekis eo d'an dud prenañ ar sederom-se ewid gouzoud ar pezh a vez gwraet gantañ. War ar bajenn gantañ e c'haller lenn namaed an dra-se : MAC/PC.

Kalz traoù a zo espleget war ar glosenn memestra. War ar bajenn gantañ e lenner e vez kenniget deskiñ un nebeud yezhoù (skrivet eo e brezhoneg hag e galleg). Ressiset eo ar yezhoù arall: saosneg, alamaneg, spagnoleg. Ressiset eo an oad iwe : adal tri ble. Talvoudus eo ar sederom-se ewid ar re vihan, er skol-vamm pe er gêr.

A-dreg ar glosenn e vez espleget danvez ar sederom, med e brezhoneg hepkén. Re ziaes eo ewid ar re ne gompren ket ar brezhoneg. E nec'h ar bajenn e kaver ur frasenn verr hepkén. E-diabarzh ar glosenn e kaver an oll zanvez, med e brezhoneg namaedkén.

Boud eh eus tri fal er sederom-se : disoloiñ, deskiñ ha c'hoari.

2. Degemer

A/ Ar sturierezh

Espleget e vez e-barzh ar glosenn penaos enstaliañ ar sederom. Otomatik e oa ewidon. Ne oa netra d'ober. Ewid ar enstaliadur klok ne oa tamm kanadiez ebed. Ne gemer ket toud plass ar skramm ar bajenn degemer : du eo ar foñs.

Ur varrenn zo e-nec'h ar skramm:

- Beb gwezh e vez kliket war benn Leo, e nec'h ar skramm a-gleiz e teu ur frasenn degemer, pe e brezhoneg, pe en ur yezh all.

- Beb tro e klik ar vugale war benn ar margodenn, pe war al lagadenn, e vez digored an arc'h c'hoarielloù e-unan. Goude e c'hell chelaou hanw an dra o deus kliket warnañ.

- Beb gwech e vez kliket war ar vargodenn pe war al lagadenn gant un daouglik e vez serred an arc'h c'hoarielloù. Galloud a raer selaou pe selled douzh an traoù a gemer buhez. Pa gliker war benn Teo, an heni kozh, e c'haller gweled e pesseurt yezh e vez skrivet ha distaget ar gerioù.

Sklaer eo ar varrenn. An dalc'h eo ar c'hraakter ged ar sederom-mañ rag ma vez ar sederom-mañ ewid ar re vihan hag iwez ewid o zud ne gompren ket ar brezhoneg. Domaj eo rag ma vez an degemer e brezhoneg hepkén.

Ewid choasañ ar yezhoù ha pezhioù an ti e vez red klikiñ war an urzhiataerig, e nec'h ar skramm a-zehoù. Ar bir a zo e nec'h ar skramm a-zehoù a bermet d'ar vugale cheñch an daolenn. Tik-tak an horolaj a ro dezhe da c'houzoud e vo an daolenn newez o tont.

Ewid kuitaad ar sederom:

Red eo klikiñ war un urzhiataerig e nec'h ar skramm a-zehoù. Red eo klikiñ war an nor e nec'h ar skramm a-gleiz ewid mont kuit. Aes a-walc'h eo kompren ewid bugale, da lâred eo komprenadus eo arlun an nor.

B/An dibunadur

Bez ez eus tri fal ewid ar sederom: disoloiñ, deskiñ, c'hoari.

*Disoloiñ :

E-barzh an daou-zeg taolenn e c'hall ar vugale disoloiñ daou-zeg lec'h anavezet : ar gegin, ar gambr, ar c'haw.

*Deskiñ :

Klikiñ war al lagadenn pe war ar vargodenn en arc'h c'hoarielloù. Goude-se e vez possubl klikin war bep tra ewid lakaad e anw en ul lagadenn ha lakaad **Teo** d'e zistagañ ; Galloud a raer choasañ etre pemp yezh dre glikiñ war an urzhiataerig. Galloud a raer dibab unan, diw pe teir yezh. Pa vez graet an dra-se e vez red klikiñ war an urzhiataerig adarre ewid mont en dro.

*C'hoari :

Galloud a ra ar vugale c'hoari gant ar mil-tammoù da gentañ. E peb taolenn ez eus ur miltamm o vont diaessoc'h-diaes. Galloud a ra ar vugale dibab etre tri live a ziaested :

- Ar garrezenn wenn a-gleiz ewid ar re vras
- An heni a zo e-kreiz : ar skeudenn a vez lisennet
- Ar garrezenn liw a-zehoù ewid ar re vihan peogwir e weler mad-tre ar skwer.

Kuzhet eo peder boest trousus. Galloud a ra ar vugale sevel pezhioù sonerezh dre glikañ warne.

3/ Danvez ar sederom

A/ Ungenezhted

Ungenezhted zo er c'heriaoueg (gerioù an ti, al liorz). Lennadus eo ar mennad. Ungenezhted zo iwez e-keñver ar sonerezh a heul an tudennoù. Martese e vez re greñv ar son. Mad a-walc'h eo aroueziadur an tudennoù. Teir zudenn zo hepkén : **Leo, Manda** ha **Teo**. Ne vez ket kollet ar vugale vel-se.

Lennadus a-walc'h eo ar grafism ewid ar vugale.

Lojik e vez chadennadur ar gweredoù rag ma vez goulennet gant ar vugale disoloin toud an arrebeuri ewid deskiñ pe ewid c'hoari. C'hoant o do ar vugale kendalc'h.

B/ Ar c'hempouell

Kempouell a zo e-par ar skeudenn. En-dro an daolenn ez eus ur skramm du ewid ma ne vo ket skuizh ar vugale.

Mad eo ar c'hempouell gant an daveoù sevenadurel : ar vugale a anav al lec'hioù. Galloud a raont disoloiñ al lec'hioù-se e saosneg pe e brezhoneg hep bezañ kollet. Pouesus eo lakaad ar vugale a-fizians-kàer. Ar memes tra eo ewid an tudennoù : ne chañchont ket a-hed ar sederom-mañ.

Pouesus eo an neuz c'hoarius : ar vugale pe ar skolidi a c'hall deskiñ ha c'hoari iwez, bouestoù an trous, c'hoari ar mil tamm, selled douzh ar birvilhoù.

C/ Ar gempegañs

Kempegañs zo etre ar skeudennoù hag an testennoù. E nec'h ar skramm e vez ar varenn. Sklaer ha lennadus eo.

Barzh ar skeudennoù e vez lagadennoù ewid esplegañ penaos e vez skrivet er yezhioù all. Martese en defe bet mad kaoud brassoc'h al lagadennoù.

Kempegañs a vez etre an endro soneg hag ar skeudennoù : pa' vez ar vugale o c'hoari e teu an tudennoù gant ur son.

4/ Kontroll

A/ Mererezh ar fazioù

Kontet e vez un destenn d'ar vugale ewid esplegañ pezhioù an ti. P'emaint o c'hoari gant mil tammoù e c'hall Leo roiñ an dorn dezhe. Red eo d'ar vugale klikañ war benn Leo. Possubl eo d'ar bugel reizhañ e fazioù iwez. Galloud a ra ar bugel nulañ ar gweredoù.

Mard eo pal ar sederom-se disoloiñ ar yezh, ne vez ket meret ar fazioù.

Ne vez ket goulennet gant ar bugel ober pouelladennoù resis. Martese e vije bet plijus kaoud muioc'h poelladennoù war ar yezhoù.

B/ Kontroll ar bugel

N'eo ket espleget-tre kontroll ar vugale. Met n'eo ket sur e vez adassaet ar steroniezh da gompredigezh an oll vugale (ar re vihan dreist-oll). N'eus etrewered ebet. Domaj eo!

5/ An aparchantusted.

Ne vez ket heuliet ar programoù ofissiel ged ar sederom-mañ : bouestoù trousus re start ewid ar re vihan. Red eo dezhe klikañ war un dra resis rag kenurzh n'o dez ket a-walc'h.

Ne vez ket heuliet progressadur ur sikl. Galloud a ra ar vugale heuliañ an oberiantisoù ma vez choaset gante.

A/ Ereadurezh ha reizhskrivadur.

Rik eo skrivadur ar gerioù. Pouesus eo kaoud ur skrivadur mad e-barzh ar sederom-se. Galloud a ra ar vugale (pe o zud) lenn ha deskiñ gerioù an ti vel-se. Ne vez kat adaset ar c'heriaoueg douzh ar sikl. Martese e vez re start ewid ar re vihan lenn toud ar gerioù e-barzh ur memes pajenn.

Ur geriadurig eo neuse hag implijet e vo gant toud ar familh.

B/ Ar c'hrakter

Pouesus eo gouestoniou an eñvor war verr dermen : setu pal ar sederom-se. Galloud a ra ar bugel deskiñ ar gerioù (dre skrid pe dre gomz) gant an adwezh. Possubl eo klikiñ meur a wech war ur memes tra ewid deskiñ dre eñvor pe un tammig bemdez. Interesus e vo ewid ar fonetik. Berr eo ar c'helaouadurioù : ne vez ket kollet ar vugale. Galloud a ra ur bugel en em soñjal war ar gerioù rag ma ne vez ket re a virvilhoù war-un-dro.

D'am soñj n'eus ket revec'h weledel war ar skramm. Plijoud a ra ar bugel dezhañ liwioù kreñv. Memes tra ewid ar revec'h soneg (a-wechoù e vez re greñv ar son).

Ewid achu, galloud a raer lavared ne vez ket bugelig ar sederom-mañ. Kendrec'hus eo ar c'hensavadur. Talvoudus e vo ewid ar vugale o deus c'hoant deskiñ ar yezhioù pe c'hoari.